



**ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE**

Tobačna ulica 5 | 1000 Ljubljana
T 01 230 95 00
E zrsrvn.oe@zrsrvn.si | www.zrsrvn.si

Številka: 1-II-222/2-O-16/LS

Datum: 06. 06. 2016

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
Langusova ulica 4

1535 LJUBLJANA

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO LJUBLJANA		
PREJETO:		19
Priloga	10. 06. 2016	Vrednost:
Številka zadeve: 0141-13/2015/28		
Signirni znak: 00911294		

ZADEVA: Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice na zemljišču s parc. št. 479/1, 484/3, 512/4, 512/6, 514, 515, 512/7, 482/1-del, 483-del, 484/1-del in 501-del, vse k. o. Andraž, občina Polzela

Na osnovi vaše vloge št. 0141-13/2015/21 (00911294), z dne 10. 05. 2016, prejete dne 11. 05. 2016, izdajamo v skladu s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/1999, 31/2000 - popr., 110/2002 - ZGO-1, 119/2002, 41/2004, 61/2006 - ZDru-1, 32/2008 - Odl. US, 8/2010 - ZSKZ-B, 46/2014; v nadaljevanju ZON), naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za izkoriščanje tehničnega kamna – apnenec, dolomit (predvideni pridobivalni prostor Andraž 2) na zemljišču s parc. št. 479/1, 484/3, 512/4, 512/6, 514, 515, 512/7, 482/1-del, 483-del, 484/1-del in 501-del, vse k. o. Andraž, Občina Polzela.

Predvidena doba podelitve koncesije je za obdobje 25 (petindvajset) let, količina, ki se lahko izkoristi, znaša 1.311.867,25 m³ v raščenem stanju. Površina predlaganega pridobivalnega prostora znaša 136.457 m², s predvidenim izkoriščanjem mineralne surovine do kote 321,5 m.

Vlogi ste priložili:

- Situacijski načrt predlaganega pridobivalnega prostora.

Za območje Občine Polzela je Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje izdal »Naravovarstvene smernice za Občinski prostorski načrt za občino Polzela«, št. I-III-4/7-O-08, z dne 22. 01. 2008.

1 UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo varstvene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Državni in lokalni organi ter druge osebe javnega prava, ki so pristojne za pripravo prostorskih aktov in drugih aktov rabe naravnih dobrin, si morajo v postopku priprave teh aktov pridobiti naravovarstvene smernice.

2 SPLOŠNI DEL

Predvideni pridobivalni prostor kamnoloma Andraž 2, ki je opredeljen na zemljišču s parc. št. 479/1, 484/3, 512/4, 512/6, 514, 515, 512/7, 482/1-del, 483-del, 484/1-del in 501-del, vse k. o. Andraž, občina Polzela, leži v neposredni bližini naravne vrednote, na območju pričakovanih naravnih vrednot, ekološko pomembnega

območja ter v območju daljinskega vpliva posebnega varstvenega območja, kar je prikazano na pregledni karti.

Ident. št.: 5669

NARAVNA VREDNOTA: Ložnica – vodotok na Ponikovskem krasu

Zvrst: hidrološka, ekosistemska

Status: naravna vrednota lokalnega pomena

Kratka oznaka in ocena stanja: Ložnica je levi pritok Savinje s povirjem na Ložniškem gričevju na sivem peščenem Japortju oligocenske starosti. Potok z več izviri južno od naselja Podkraj na severu Ponikavske planote, vse do Polzele teče v izraziti smeri sever - jug. V zgornjem delu, kjer je strmec večji, ima vodotok značilno ozko in globoko strugo. Pri naselju Ložnica, pa vse do vznožja vzhodnega pobočja hriba Na vrhu, se z aluvialnimi nanosi zapolnjeno dolniško dno razširi in uravna, spremenjena dinamika vodnega toka pa se odraža v meandriranju struge z značilno bujno obrežno zarastjo. Ob prehodu na triasne karbonatne kamnine, ki gradijo območje severnega dela Andraža, dolina zopet postane ožja s strmimi brežinami ter povečano dinamiko vodnega toka. Ko se na delu toka med Kovačevim in Tomazljevim hribom dolina najbolj zoži, se utesnjenost struge Ložnice, oblikovani v trši matični podlagi, zaključijo s pritokom Kamenščice. V pretežni meri ohranjena naravna dinamika vodotoka z odnašanjem in nalaganjem materiala in značilno raznolikostjo v tipu vodnega toka, ki ustvarja tolmane, brzice, predele s počasnejšim tokom in različne globine, pomembno prispevajo k raznolikosti habitatov prisotnih živalskih vrst v in ob reki. Ocenjujemo, da je vpliv dosedanjega izkoriščanja mineralne surovine v kamnolomu Andraž na hidrološke in ekosistemske lastnosti vodotoka neznamenit. Ob nadaljnjem povečevanju pridobivalnega prostora, brez sanacije obstoječega pridobivalnega prostora, pa bi lahko povzročilo bistvene spremembe fizičnih, fizikalnih in vidnih lastnosti naravne vrednote.

OBMOČJE PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT: Območje karbonatnih kamnin

Kratka oznaka: Območje Ponikavskega krasa je zgrajeno iz karbonatnih kamnin, kjer lahko pričakujemo odkritja novih podzemnih geomorfoloških tvorb (jame, brezna).

Koda: 94300

EKOLOŠKO POMEMBNO OBMOČJE: Ložnica s Trnavo

Kratka oznaka: Območje kamnoloma Andraž meji na vodotok Ložnico, ki je z vidika biotske raznovrstnosti opredeljena za ekološko pomembno območje. Vodotok je življenjski prostor več ogroženih vrst rib: kapelj, blistavec, zlata nežica v zgornjem toku ter navadna in velika nežica, pezdirk, pohra v srednjem toku. Na peščenih zaplatah najdemo školjko navadni škrdček.

Koda: 3000390

POSEBNO VARSTVENO OBMOČJE: Ložnica s Trnavo

Kratka oznaka:

Območje obstoječega kamnoloma Andraž in območje načrtovane širitve sega v območje daljinskega vpliva varovanega območja (območja Natura 2000).

Ložnica je levi pritok Savinje. V zgornjem delu struga meandrija po razširjenih in uravnanih dolinah, ki se izmenjujejo z ožjimi dolinami s strmimi brežinami. Ohranjena naravna dinamika vodotoka z odnašanjem in nalaganjem materiala in značilno raznolikostjo v tipu vodnega toka, ki ustvarja tolmane, brzice, predele s počasnejšim tokom in različne globine, pomembno prispevajo k raznolikosti habitatov prisotnih živalskih vrst v in ob reki. Raznolik vodni tok pogojuje raznolikost substrata: pesek, mulj in prod se vzdolž toka izmenjujejo, zato vodotok z obvodnim pasom večinoma sklenjene visoke zelnote in lesne vegetacije predstavlja optimalne habitate za več ogroženih vrst rib: kapelj (*Cottus gobio*), blistavec (*Leuciscus souffia*), zlata nežica (*Sabanejewia aurata*) v zgornjem toku ter navadna nežica (*Cobitis elongatoides*) in velika nežica (*Cobitis elongata*), pezdirk (*Rhodeus sericeus amarus*), pohra (*Barbus balcanicus*) v srednjem toku, školjke navadnega škrdčka (*Unio crassus*) in raka navadnega koščaka (*Austropotamobius torrentium*).

Glede na načrtovano rabo in dejavnosti menimo, da se bi se lahko predvsem vplivi posegov za izvedbo širitve kamnoloma, deponiranje humusa in jalovine izven območja pridobivalnega prostora, povečan hrup in

prašenje, iztok padavinske vode in odpadne vode iz kamnoloma v potok Ložnico ter morebitno osvetljevanje kamnoloma v nočnem času odrazili na poslabšanju habitata kvalifikacijskih vrst.

3 POSEBNI DEL

Za območje občine Polzela je Zavod RS za varstvo narave, OE Celje, izdelal naravovarstvene smernice za veljavni Občinski prostorski načrt Občine Polzela (Uradni list RS, št. 96/11), v katerih je v skladu z ZON podana vsebina za področje ohranjanja narave. Občina Polzela je v veljavnem prostorskem planu ustrezno povzela naravovarstvene smernice glede načrtovanega pridobivalnega prostora v Andražu z oznako EUP 26 DOP AP.

3.1 Varstvo naravnih vrednot

3.1.1 Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti se posegi in dejavnosti:

- Na hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- Na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

3.1.2 Podrobnejše varstvene usmeritve

3.1.2.1 Hidrološke naravne vrednote

Na naravni vrednoti

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka, oblika in dno struge vodotoka ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Vodnogospodarska dela se izvaja sonaravno, tako da se v največji možni meri ohranjajo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

3.1.2.2 Ekosistemske naravne vrednote

Na naravni vrednoti

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma

alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske, podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.
- Zrak se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.

3.2 Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V primeru odkritja jame med posegom se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Najdbo mora najditelj prijaviti pristojnemu ministrstvu, hkrati pa jo mora zaščititi pred uničenjem, poškodbo ali krajo.

3.2.1 Priporočila za ravnanje glede na vrsto posega pred odkritjem

Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi deli z vidika odkrivanja in varstva podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot.

3.2.2 Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave, ki pripravi usmeritve.

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe.

3.3 Varstvene usmeritve za varstvo ekološko pomembnih območij

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za načrtovanje prostorskih ureditev in rešitev ter urejanja in rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

3.3.1 Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

3.4 Varstvene usmeritve za varstvo posebnih varstvenih območij (območij NATURA 2000)

3.4.1 Splošne varstvene usmeritve

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

3.5 Konkretna varstvena usmeritve za varstvo naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij

Pri načrtovanju in izvajanju predvidenih posegov zaradi podelitve koncesijskega akta za rudarsko pravico je potrebno obvezno upoštevati tudi naslednje konkretne varstvene usmeritve:

- Da se območje degradiranega prostora ne povečuje, naj se hkrati z odpiranjem nove pridobivalne površine proti severu, brežine obstoječega kamnoloma, kjer izkoriščanje mineralne surovine ne poteka več, sanira. Sanirane površine kamnoloma naj se čim bolj prilagodi reliefu sosednjega pobočja ter se prekrije z zemljo, ozeleni in zasadi z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami. Tujerodnih rastlinskih vrst naj se ne vnaša.
- Odstranjevanje vegetacije in odiranje humusa naj bo postopno.
- Raba prostora in izvajanje dejavnosti v kamnolomu se izvaja na način, ki ne onesnažuje površinskih voda.
- Varovalna ograja ter morebitne druge ovire okoli kamnoloma naj se izdelajo na način, da je živalim onemogočen prehod na območje kamnoloma in s tem padec v globino;
- Deponiranje humusa in jalovine se izvaja le na območju kamnoloma v takšni oddaljenosti od vodotoka Ložnice, da ostajajo fizične, funkcionalne in vizualne lastnosti čim manj spremenjene, material pa se uporabi za sprotno in končno sanacijo kamnoloma.
- Zasipavanje terena z odpadnim materialom izven ožjega območja predvidenega kamnoloma se ne izvaja.
- Miniranje in ostala dela v kamnolomu naj se izvaja na način, da se povzročajo čim manjši tresljaji oz. vibracije v okolici.
- Na pasu zemljišča med regionalno cesto in kamnolomom se ohranja poraščenost z avtohtono grmovno in drevesno vegetacijo.
- V brežino vodotoka Ložnica, naj se ne posega. Ohranja se naravna hidromorfologija reke Ložnice in potokov v gozdu.
- Z ustrezno urejenim odvodnjavanjem naj se prepreči erozijo pobočja.
- Meteorne vode iz kamnoloma naj se zbirajo v usedalniku.
- Vzdrževalna dela na iztokih iz kamnoloma v Ložnico naj se izvajajo izven časa drsti kvalifikacijskih vrst rib pohra in blistavec. Vzdrževalna dela na iztokih naj se izvaja izven obdobja marec – julij.
- Na območju kamnoloma naj se ne postavlja trajnih, niti začasnih objektov.
- Na območju kamnoloma naj se ne odlaga ali skladišči tekočih in trdih odpadkov.

- Območja kamnoloma naj se v nočnih urah ne osvetljuje. Dela v kamnolomu naj se izvajajo samo v času dnevne svetlobe.

4 OPREDELITEV DO POSEGA

Širše območje kamnoloma je v pretežni meri gozdno. Dostop do kamnoloma je z bližnje regionalne ceste Polzela - Velenje.

Zaradi manj primernih naravnih pogojev dolina Ložnice v tem delu ni poseljena, tako da sta le cesta in obravnavani kamnolom povzročila spremembo lastnosti zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto in območje biotske raznovrstnosti. Negativne posledice obstoječega kamnoloma se že odražajo na poslabšanju stanja narave. Širitev kamnoloma ter načrtovane nove dejavnosti na območju obstoječega kamnoloma pa bi lahko dodatno vplivala na spremembo hidroloških in ekosistemskih lastnosti vodotoka ter ohranjanje ugodnega stanja ogroženih in zavarovanih vrst vezanih na vodno in obvodno okolje.

Ker se negativne posledice ob dosedanjem izkoriščanju mineralne surovine v obstoječem pridobivalnem prostoru kamnoloma Andraž 1 že odražajo na naravi, naj se za predvideni pridobivalni prostor kamnoloma Andraž 2 podeli rudarska pravica ob upoštevanju zgoraj navedenih varstvenih usmeritev.

Besedilo rudarskega projekta naj smiselno povzame konkretne usmeritve za varstvo naravne vrednote in priporočila za ravnanje ob odkritju jame ali brezna na območju pričakovanih naravnih vrednot ter varstvene usmeritve za ohranjanje biotske raznovrstnosti ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij (območij Natura 2000).

Morebitna vprašanja in dodatna pojasnila v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje (tel.: 03/ 42 60 340).

Lep pozdrav!

Pripravila:

Ljudmila Strahovnik, prof. geog.
naravovarstvena svetnica

Vodja Območne enote Celje po pooblastilu:
Tanja Košar Starič, univ. dipl. biol.
naravovarstvena svetnica



dr. Darij Krajčič
direktor

Priloga:

- Grafični prikaz naravne vrednote, območij pričakovanih naravnih vrednot (karbonati) ekološko pomembnega območja in območja Natura 2000

Poslati: naslov, arhiv.

